

اداره خانه

باب عالی بجاده سنده دائره مخصوصه

آبونه شرائطی

ممالك هشتمیه ده سنه لکی (۶۵) ، التي
آیلنی (۳۵) غروشدر . ممالك
اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) ، التي آیلنی
(۹) فرانقدر .

[ایضاحات : نسخہ سی الی پاره ، آلق
آیاخی برجلد ، هرجلدی ۲۶ نسخہ در .]

افطارات

§ آبونه بدلی پشیندر .

§ آدرس تبدیلنده قرق پاره لک پول
کوندرملی در .

§ مسله موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدیلمین یازیلر
اماده اولوغاز .

کتابخانه

۱۳۳۰

افطارات

رساله مزدن آلدینی کوسترملک شرطیه
بتون یازیلر هر هالکی بر غزته طرفندن
اقتباس اولونه ییندر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک واطع و
اوقوناقلی اولسی و آبونه سره
نومروسی محتوی بولونسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسیزجه سرده یازلسی
رجا اولنور .

§

پاره کوندردلکی زمانه یه دائر ولدیقنک
واضحاً بیلدیرلسی رجا اولنور .

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیہ در

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

- ۱۰۱ - السياسة الشرعية (عربیہ) ابن نجیم . یازمہ . خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۰۲ - نصیحة الملوك (عربیہ) امام غزالی ترجمہ سی . کوپرلی کتبخانہ سندہ .
- ۱۰۳ - نصائح الملوك (ترکیہ) صالحی .
- ۱۰۴ - نصائح الملوك (ترکیہ) شیخ الاسلام فیض اللہ افندی .
- ۱۰۵ - لطائف الافکار و کاشف الاسرار . قاضی حسین افندی دور قانونی و زراسندن ابراہیم پاشا نامہ مؤلفدر .
- ۱۰۶ - قانون الوزارة (عربیہ) امام ماوردی . یازمہ
- ۱۰۷ - فسطاط العدالة في قواعد السلطنة (فرسجہ) محمد بن محمود الخطیب .
- ۱۰۸ - غیاث الامم في الامامة امام الحرمین (عربیہ) یازمہ
- ۱۰۹ - عمدة في اصول السياسة (عربیہ) موفق الدین عبدالقادر بغدادی یازمہ .
- ۱۱۰ - عمدة السالك في سياسة الممالك (عربیہ) نجم الدین منجینینی یازمہ .
- ۱۱۱ - عقد الفريد للملك السعيد (عربیہ) وزیر ابی سالم ابن طلحه مصرده مطبوعدر
- ۱۱۲ - سير الملوك (فرسجہ) علی شیرنوازی یازمہ .
- ۱۱۳ - لطف التدبير في سياسة الملوك (عربیہ) خطیب اسکافی . یازمہ .
- ۱۱۴ - تلخیص الحکم (ترکیہ) عثمان زاده نائب افندی . یازمہ . خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۱۵ - آداب الحکام (ترکیہ) محتشم افندی . یازمہ .
- ۱۱۶ - تدبير الممالك والجهاد (ترکیہ) شانی زاده عطاء اللہ افندی . یازمہ . خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۱۷ - ترجمة جواهر المضيئه في السياسة الشرعية (ترکیہ) علامہ بوسندوی محمد افندی . یازمہ . سلطان مراد رابعہ تقديم ايدلمشدر .
- ۱۱۸ - سير الملوك لنظام الملك (عربیہ) یازمہ خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۱۹ - آداب الملوك ونصائح السلاطين (عربیہ) کمال بن حاجی الیاس . یازمہ آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۰ - ارشاد الملوك لسداد السلوك (عربیہ) ابراہیم بن ابی زید الہندی . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۱ - منهج السلوك في سيرة الملوك (عربیہ) طوغان شیخ اشرفی . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۲ - کتاب السياسة في تدبير الرياسة والفراسة (عربیہ) ابن ابی الاشعث . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۳ - منهاج الوزراء (عربیہ) احمد بن محمود حبلی . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۴ - مرآت امور محمد بن مولانا پیر محمد . یازمہ آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۵ - تقويم السياسة الملوکیة (عربیہ) فارابی . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۶ - تحرير الاحکام في تدبير اهل الاسلام (عربیہ) ابوالحسن محمد السهروردی البغدادی . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۷ - سيف الملوك والحکام (عربیہ) محی الدین کافیحی . یازمہ آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۸ - مسلک السلاطين (عربیہ) آیدینلی شیخ یحیی افندی . سلطان مراد ثالثہ تقديم اولمشدر . یازمہ . خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۲۹ - انیس الملوك (ترکیہ) طاهر افندی سلطان احمد نامہ مؤلفدر .
- ۱۳۰ - التبر المنسب في تدبير الملك (عربیہ) ابوالحسن علی الاھوازی سلطان احمد نامہ مؤلفدر .
- ۱۳۱ - تدبير النشأتين واصلاح النشأتين (ترکیہ) یازمہ . شہید علی پاشا کتبخانہ سندہ .
- ۱۳۲ - جوامع السياسة (عربیہ) فارابی خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۱۳۳ - اساس السياسة (عربیہ) وزیر فقیہ جمال الدین قفطی خالص افندی کتبخانہ سندہ .

تعیین اولئورلر . بوہیتلرک جملہ سی اس تانبولده بر . وک جمعیتہ باغلی بولئورلر . اوجمیت ہیئتلرک ہر بریسندن آلہ جنی خبرلری ، خستہ لرک عدیدی ، علاجلاتوب شفا بولانلرک صایلرینی کوندہ لک غزنتہ لرلہ ویا فرنکی علتی صارہ حق قومیسینون منفعتہ ، ہفتہ لک چیقارہ جقلری برغزنتہ ایلہ اعلان ایدر . علاج کتیرتہرک لازمکلن یرلرہ کوندہ در . پک سیوک خدمتی کوریلن دوقتور ویا طلبہ افندیلر آورو پایہ دہ کوندیلرہرک خستہ خانہ معاینہ مأمورلری یتشدیریلر . و : « اطلبوا العلم ولو بالیین = علمی ، چیندہ بیلہ اولسہ آریابوب اوکرہ نکز » بویوروغی یرینہ کتیریلر . بوندن پیوک پامپرمزکدہ روحی شاد اولور . اولو تا گریمزده اویاندیغمزی کورہرک بلایی باشمزدن دفع ایلر .

۵ : بوندن بشقہ رسماً بوایشہ مأمور دوقتورلرمزکدہ وظیفہ لرندہ دقت ایتمہلری ؛ بوسویلہ دیکم درت چارہ دن ہانکیسی یاییلورسہ یاییلسین ، خستہ لرکدہ وطنی سودیکنی ، ملتہ خدمت ایتمک ایستدیکنی کوسترمک و ہم کندیلری درددن قورتولمق ، ہم مملکتی قورتارمق ایچون دقیقه کچیرمیوب دوقتورلرہ قوشمہ لری لازمدر . اومام ، کہ بولردن چکینہ جک بر یورک عثمانلی سینہ سندہ چارپسون . بویلہ بریورہ کی عثمانیلر کوکسلرندہ دکل ، مندیللرندہ بیلہ طاشیمقدن صاقینیر ، چکینیر و اوتانیرلر صانیرم .

متنسیبن طبدن

احمد جودت

مَقَالَات

سیاستہ متعلق آثار اسلامیہ

مابعد

- ۸۹ - تحفة الوزراء (عربیہ) ابن القاسم احمد بن عبید اللہ البلخی . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۹۰ - کتاب السياسة في تدبير الرياسة (عربیہ) احمد المینی . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۹۱ - تحفة الوزراء (فرسجہ) عبد اللہ انصاری . استانبولده مطبوعدر .
- ۹۲ - کتاب الوزراء (عربیہ) استانبولده مطبوعدر .
- ۹۳ - آداب الملوك (عربیہ) جاحظ . یازمہ خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۹۴ - آداب صحة الملوك (عربیہ) جاحظ یازمہ خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۹۵ - تحفة الملوك وعمدة الملوك (عربیہ) ملک مصر فایتبای نامہ مؤلفدر . یازمہ . آیاصوفیہ کتبخانہ سندہ .
- ۹۶ - فصول الآراء في شان الملوك والوزراء (ترکیہ) اسعد افندی زاده محمد شریف افندی . یازمہ . خالص افندی کتبخانہ سندہ .
- ۹۷ - حرز الملوك (ترکیہ) سلطان مراد رابعہ تقديم اولمشدر . بشکطاشدہ یحیی افندی کتبخانہ سندہ یازمہ .
- ۹۸ - ترجمة اخلاق محسنی (ترکیہ) عبدالعزیز افندی . یازمہ . فاتح کتبخانہ سندہ .
- ۹۹ - دستور الوزراء (فرسجہ) محمود بن محمد اصفہانی . یازمہ . فاتح کتبخانہ سندہ .
- ۱۰۰ - تحفة الملوك والسلاطين (فرسجہ) علی بن احمد شیراز . یازمہ . فاتح کتبخانہ سندہ .

پايشدى . مثلا : عسكري آراسنه كيروب چكينمكسزين بن طرفدن نطقار ايراد ايتش ، هر خصوصه پروانه وميرزا عبدالحيد خانلر وساثر مشاورين مخصوصه ايله بالاستشاره اتخاذا اولونان مقررات موجبنه حركت ايله مش ، كابله بولونمايشي غنيمت بيلهرك اغتشاش چيقارمق ايسته ينلرك مساعيسى بي سود براقشدى .

محمد ايوب خانك هزيتيله هراتك ضبطدن صوكرا پدرواجدامك حكومتنه تاميله نائل اولشدم . فقط كنندى افغانستان حكمدار مستقل بيلمك ايجين ياپيله جق داها بعض ايشلر واردى .

اولجه ده بيلديريلىكى اوزره هر آخوند ، هر ملا و هر قلمه سركرده سى كننديسى بر پادشاه فرض ايدىوردى . ايكى يوز سنه دن برى كلوب كچن افغان حكمدارلرى ده بونلره قارشى لاقيد داوراغملردى . چونكه (توركستان) و (هزاره) بكاريلى (غلجائى) سركرده لرى افغانستان امراسندن قوتلى ايديلر . بومتغبلر موجود اولدجه هيچ بر پادشاه مملكتشده اجراى عدالت ايدمه ن ايدى .

ظلم وتعدى او درجه يه وارمشدى كه كسيلمش قادين واركان باشلى قيزغين ساچلر اوزه رينه قونولوب آتشك تاثيريله صيچرادقلىنى تاماشا ايتكمه اكله نيلردى . بوندن داها وحشتكارانه معاملات وارسه ده قارئينك تنفرينى موجب اولماق ايجين يازمادم .

هر سركرده نك ، هر مأمورك ، هر شهزاده نك ، حق بالذات افغان حكمدار رينك معيتمده تفنكه مسلح خيرسز وقاتل چته لرى مستخدم ايدى كه بوچته لر؛ بولمليرك ، تاجرلرك ، زنيكنلرك مالاريني يغما ايدهرلر ، صوكرا ده افندبلريله آزالرنده بايلاشيرلردى .

فصل آتیده بيان اولوناجنى اوزره بو خصوصه فوق العاده همت صرف ايتدم و (سادو) (دادو) نامنده ايكى چته رئينك تشكىل ايجين برچوق زحمت چكدم . حتى بر قاچ دفعه عسكرى بوزمشرلردى . بونلردن برينى طوتدقن صوكرا ده مير قفسه قويدوروب (لنه بند) طاغتك تپه سته حبس ايتدردم .

ملارك چوغى ، دين و مذهب صيفماياجق القا آتده بولونور و بو عقائد سخيفه ايله ملت اسلاميه نك انقراضه چاليشيردى . مثلا ديرلردى كه : انسان ، چاليشوب چاپالاماملى ، باشقه لريله حرب ايدهرلرك المارنده كي مالى آلاملى ! ايتده بو كي احوال الجاسيله بو خيرسز باشلرينك ، بوچته رئيسلرينك ، بو ساخته پادشاهلرك ، بو يالانچي پيغمبرلرك وجودنى اورتادن قالديرمق لازم كليوردى . فقط ازاله وجودلرى ده بك قولاي اولاماياجقدى . زيرا اون بش سنه لك حرب و ضرب نيجه سنده بكا اطاعت ايتديلر .

آشاغيكى فصليه بو داخلي محارباتى آكلاندقن صوكرا وقايع سائره ي تفصيل ايله به جكم !

ابتداى امرده عدالت ، حریت ، تمدن ، ترقى دشيمنى بولونان بعض حريفلى اورتادن قالديرمق لازم كليوردى . بوى ياپديم ايجين ده اكرتجه لا وغرضكاران بنى تقبيحه باشلاديلر . حالاده دوام ايدىورلر . فقط حركاتم ، جبارانه اوله ده ضرورى ايدى . سائر ممالك متمنده ده بونك كي بك جوق حالار وقوع بولمش ، اورالرك حكمدارلرى ، مملكتلرينك اهاليه سيله اوغراشمش ، طورمشدر . انكتره ده بيله (كاربكر) لر اغتشاش چيقارمقده ، حكومت ده اولرى باصديرمقده پوز سنه قدر وقت كچيرمشدر .

مملكتك اهاليه سى ، آز مدت ايجنده او قدر مدنيت كسب ايتدى و او درجه ترقى كوسته ردى كه بر جوق زنيكنلر ، كرك كوندوز ، كرك كيجه قلمرو حكومتك هر طرفنده سربست سربست كزوب دولاشه بيلمكده در . بوندن طولاي جدا افتخارايدهرم . حالبوكه انكتره نك تحت اداره سنده بولونوب افغانستان ايله هم حدود اولان ممالكده بر كيمسه يانه ايجيه محافظ آلامدجه هنوز بر آدم آناميور .

مترجمى

طاهر المولوى

۱۲۴- احكام السلاطين (فرسجه) قاضى بغداد عبداللطيف قوام الدين .
۱۳۵- ترجمه سراالاسرار (ترکجه) كوره لك زاده حسن افندى كتيخانه عموميه .

۱۳۶- ايضاح السلوك ونزاهة الملوك (عربجه) خالص افندى كتيخانه سنده .
۱۳۷- تبصرة الملوك وتذكرة السلاطين (فرسجه) مظفر بن محمد .

۱۳۸- (عربجه) نفائس العناصير ابن طلحه صلاح الدين ايوبي نامنه مؤلفدر .
۱۳۹- كتاب السياسة (عربجه) ابن سيناء . يازمه .

۱۴۰- الاشراف على غوامض الحكومات (عربجه) ابى سعيد هروى يازمه .
۱۴۱- بهجة الوزراء - مؤلفى شيخ جامع الازهر عبدالله . (عربجه) حكيم

اوغلى على باشا نامنه ۱۱۴۵ تاريخنده تأليف اولمشدر .

تاريخ

افغانستان

امير عبدالرحمن خان

« مابعد »

كابلدن قندهاره عزيزتم ائناسنده توركستاندن هراته كيتمه سى ايجين سردار عبدالقدوس خانه امر و برمشدم . چونكه : محمد ايوب خانك هراتى لزوى درجه سنده محفوظ براقاديغنى بيلوردم . عبدالقدوس خان ، درت يوز نظاميه سواريسى ، درت يوز پياده و ايكى جبل طوبى ايله هراته يورودى . شهرك محافطى ، عسكرمك اوكنى كسك ايجين اوراق بر مفرزه اعزام ايله ديسه ده بو مفرزه ، مصادمه ائناسنده بوزولدقندن عبدالقدوس خان ، هرات پيشكاهنه واصل اولدى .

محافظ ، شهردن چيقوب حرب ايتيه جرأت كوسته رده ديكندن مها . جلره قارشى طورمق ايجون هر كون بر مفرزه عسكر كونده رسيور ، كلن عسكرده عبدالقدوس خانك معيته اتحاق ايليوردي .

۱۲۹۸ شعبانى ابتدارنده عبدالقدوس خان ، شدتلى بر هجوم ايدهرلرك هرات قلمه سنى تصرفنه آلدى .

[عبدالقدوس خان امر دوست محمد خانك بويوك برادري سلطان محمد خانك مخدوميدر . انكليزلرك كابله بولوندينى صيراده مشار ايله تاشكنده كلش ، ونم يانده اقامت ومؤخر آسمرقنده عزيمت ايله مشدى . كابله كيده جكم ائشاده بر مکتوب يازمش ، ورودمه منتظر اولماسنى بيلديرمشدم . باشقه بربرده ده بيلديريلىكى اوزره مؤخرأ مشار اليه سردار محمد سرور خان و سردار محمد اسحق خان ايله توركستان حكومته تعيين ايتمشدم . حالا سردار عبدالقدوس خان ، صادق ومعتد آدملمنددر .]

عبدالقدوس خانك هراتى آلدنى ، حال فرارده بولونان ايوب خانه خبر ويريلنجه ، مشار ايله ، خراسان طرفنه فرار ايدهرلرك (مشهد) ه كيتدى . (فرامرر خان) ي سوارى ، پياده ، طوبجى قوماندانلغنه تعيين ايله يرك هراته كونده ردم . كنديم ده قندهاره تهيات لازمه ده بولوندقن صوكرا كابله عزيمت ايتدم .

(آخوند عبدالرحيم) اسمنده بر ملا وقتيله بنى تكفير ايتمش ، شيمدى ده قورقوسندن (خرقه شريف) ده تحصن ايله مشدى . اويله هراتار كويكك بويله مبارك بر يرده قالماسى لايق اولادقندن تحصنكاهندن چيقارتدم وكندى آليله اولدوردم .

قندهاردن كابله عودتمده صادق مأمورم (پروانه خان) ايله اوغلم (حبيب الله خان) ك - حالا امير افغان حضرتلى غيايمده ايتدكلرى خدمتلردن ممنون اولدم . واقعا اوغلم هنوز كوچوكدى . لكن سندن بويوك ايشلر